

Б о л г а р
HIREK

A magyarországi bolgárok kétnyelvű havilapja

2007. június

Цена 150 форинта •• Ára: 150 Ft

Български В Е С Т И

Вестник на българите в Унгария

В Б Р О Я
ч е т е т е

Представяме ви
членовете на БРС,
СБС и ПОБС

Конкурс
за детска рисунка
Събития през м. май

ЮНИ 2007 Г.

Представяме ви членовете на регионалните български самоуправниения

д-р Димитър Михай Иринков

Член на Българското републиканско самоуправление. Роден е на 22 септември 1971 г. в Будапеща. След завършване на Българското училище »Христо Ботев«, се дипломира в юридическия факултет на Будапещенския университет Йотвьош Лоранд. Работи в собствена адвокатска тантора. Председател на Българското малцинствено самоуправление в Шопрон и член на ДБУ.

Никола Кушев

Член на Българското републиканско самоуправление. Роден е на 18 декември 1945 г. в Поликраище. След завършване на основно образование в Българското училище »Христо Ботев«, завършва унгарско средно училище. Работи като предприемач. Председател на Българското самоуправление в Халас-телек, член на Пещенското областно българско самоуправление и на УС на ДБУ.

Майор Адамне

Член на Българското републиканско самоуправление. Родена е на 3 април 1942 г. във Фелшьождолца, работила е в собствено градинарско стопанство. В момента е пенсионерка. Председател на Българското малцинствено самоуправление във Фелшьождолца и член на ДБУ.

Bemutatjuk az országos és a területi

Dr. Irinkov Dimiter Mihály

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1971. szeptember 22-én született Budapesten. A Hriszto Botev Általános Iskola és Gimnázium elvégzése után az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán szerzett diplomát. Jelenleg saját ügyvédi irodájában dolgozik. A Soproni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke és az MBE tagja.

Kusev Nikola

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1945. december 18-án született Polikraistében. 1948 óta él Magyarországon. A

Hriszto Botev Bolgár Általános Iskola elvégzése után magyar középiskolában érettségizett. Jelenleg magánvállalkozóként dolgozik. A Halásztelki Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke, a Pest Megyei Bolgár Önkormányzat tagja és az MBE vezetőségi tagja.

Major Ádámné

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1942. április 3-án született Felsőzsolcán. Miskolcon érettségizett, majd saját kertészetében dolgozott. Jelenleg nyugdíjas. A Felsőzsolcai Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke és az MBE tagja.

Miskolczi Dimitranka Dimitrova

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1940. december 27-én született Polikraistében. Általános és középiskolai tanulmányait Bulgáriában végezte, majd a budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karán szerzett diplomát. Nyugdíjba vonulásáig vegyészmérnökként dolgozott. A Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke és az MBE tagja. 2006-ban a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése Kisebbségi Díjjal ismerte el a tevékenységét.

Димитранка Димитрова Мишколци

Член на Българското републиканско самоуправление. Родена е на 27 декември 1940 г. в Поликраище. Завършва основно и средно образование в България, след което се дипломира в Химическия факултет на Техническия университет в Будапеща. До пенсионирането си работи като инженер-химик. Председател на Българското малцинствено самоуправление в Дебрецен и член на ДБУ. През 2006 г. Областното събрание на областта Хайду-Бихар я удостоява с Награда за малцинствата за дейността ѝ.

Янош Иванов Вълчев

Член на Българското републиканско самоуправление. Роден е на 11 август 1947 г. в Мишколц. Започва началното си образование в българското училище в Мишколц, пос-

ле продължава в унгарско училище. В момента работи на свободна практика. Председател на Българското малцинствено самоуправление в Мишколц и член на ДБУ.

Иванка Иванова Владова

Член на Българското републиканско самоуправление. Родена е на 25 декември 1964 г. в Будапеща. Завършва основно и средно образование в Българското училище »Христо Ботев«. Работи като производител в селското стопанство. Член на Пещенското областно българско самоуправление, на Българското самоуправление в Чепел и член на ДБУ.

Милка Иванов Надне

Член на Пещенското областно българско самоуправление. Родена е на 21 септември 1957 г. в Лорев.

След завършване на средно образование се дипломира във Висшето училище по финанси и счетоводство. Работи като икономически директор в Дирекция Хали и пазари на Столичната община. Председател на Българското малцинствено самоуправление в Рацкеве.

Жанет Варга

Член на Българското републиканско самоуправление. Родена е на 2 март 1980 г. в Будапеща. Завършва Българското училище »Христо Ботев« и българска филология в Будапещенския университет Йотвьош Лоранд. Работи като координатор в Българското републиканско самоуправление. Председател на Българското малцинствено самоуправление в XIII район и председател на Кръглата маса на малцинствата в XIII район, член на Столичното българско самоуправление и член на ДБУ.

önkormányzatok tagjait

Valcsev-Ivanov János

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1947. augusztus 11-én született Miskolcon. Alsó tagozatos tanulmányait a miskolci bolgár iskolában végezte, felső tagozatos és gimnáziumi tanulmányait magyar iskolákban folytatta. Jelenleg szellemi szabadfoglalkozású. A Miskolci Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke és az MBE tagja.

Vladova Ivanova Ivanka

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1964. december 25-én született Budapesten. Általános és középiskolai tanulmányait a Hriszto Botev Bolgár Általá-

nos Iskola és Gimnáziumban végezte. Jelenleg mezőgazdasági östermelőként dolgozik. A Pest Megyei Bolgár Önkormányzat, a Csepeli Bolgár Kisebbségi Önkormányzat és az MBE tagja.

Nagyné Ivanov Milka

A Pest Megyei Bolgár Önkormányzat tagja. 1957. szeptember 21-én született Lóréven. Általános és középiskolai tanulmányai után a Pénzügyi és Számviteli Főiskolán szerzett diplomát. Jelenleg gazdasági igazgatóként dolgozik a Fővárosi Önkormányzat Csarnok és Piac Igazgatóságán. A Ráckevei Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke.

Varga Zsanett

A Bolgár Országos Önkormányzat tagja. 1980. március 2-án született Budapesten. Általános iskolai tanulmányait a Hriszto Botev Általános Iskola és Gimnáziumban végezte, majd érettségi után az ELTE Bölcsészettudományi Karán szerzett bolgár szakos diplomát. Jelenleg a Bolgár Országos Önkormányzat koordinátoraként dolgozik. A XIII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat és a XIII. kerületi Kisebbségi Kerekasztal elnöke, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és az MBE tagja.

Българите в областта Пеща

На 8 юни се проведе съвместно заседание на Българското републиканско самоуправление и на Пещенското областно българско самоуправление в гр. Рацкеве. На поканата за участие се отзоваха и кметовете на селищата от остров Чепел (Халастелек, Сигетсентмиклош, Сигетхалом, Рацкеве, Кишкунлацхаза, Лорев). На заседанието присъстваха и областният заместник-нотариус на областта Пеща, както и нотариусите на отделните селища.

»Задача на срещата бе да създаде механизми за координиране на действията на местните български самоуправления в областта Пеща с Пещенското областно българско самоуправление и Българското републиканско самоуправление, как-

то и да представи българите пред местната администрация като добре организирана и целенасочена общност, която организира дейността си в името на трайни и полезни цели« – заяви председателя на Българското републиканско самоуправление д-р Данчо Мусев за »Български вести«.

На срещата бе изнесена информация за сътрудничеството между побратимените селища Сигетсентмиклош и Горна Оряховица и бе разисквана възможността за изграждане на подобни побратимени отношения между селищата от двата региона в България и Унгария. Тези контакти са особено перспективни с оглед участие в конкурсите на ЕС, а Сигетсентмиклош и Горна Оряхо-

вица вече имат и положителен опит в това отношение.

Възможностите за финансиране на областните самоуправления и тяхната дейност бе разисквана по повод доклада на Силвия Киш, съветник в Плавния отдел за национални и етнически малцинства при Канцеларията на министър-председателя. Наложиха се мненията, че задачите, които стоят пред областните самоуправления са несъразмерни със средствата, предоставени от държавния бюджет.

На срещата бе подчертана и ролята на Дружеството на българите в Унгария, като главна гражданска организация на българската общност, чиито представители са избрани в местните самоуправления.

Бяха обсъдени и въпроси, свързани с откриването на групи за обучение по български език в рамките на Българското училище за роден език, подготовителните работи по основаване на Музей на българския градинар в Халастелек, организирането на съвместни мероприятия в селищата на региона, за да не се разпиляват силите, а да се създадат действително ефективни форми на запазване на националното самосъзнание и на сътрудничество с останалите общности и др.

Bolgárok Pest megyében

A Bolgár Országos Önkormányzat és a Pest Megyei Bolgár Önkormányzat június 8-án közös ülést tartott Ráckeven. Az ülésre elfogadta a meghívást Halásztelkek, Szigetszentmiklós, Szigethalom, Ráckeve, Kiskunlacháza és Lőrén polgármestere, valamint Pest megye aljegyzője és több település jegyzője is.

„A találkozó célja az volt, hogy kialakítsuk a koordinációs mechanizmusokat a Pest megyei helyi önkormányzatok, a Pest Megyei Bolgár Önkormányzat és a Bolgár Országos Önkormányzat között, valamint hogy a helyi bolgárokat jól szervezett, céltudatos közösségként mutatkozzanak be a helyi közigazgatási szerveknek” – mondta el dr. Muszev Dancso, a BOÖ elnöke a Bolgár Híreknek.

A találkozón szó esett Szigetszentmiklós és Gorna Orjehovica testvérvárosi kapcsolatáról, valamint a megyei önkormányza-

tok finanszírozásának lehetőségeiről is. Megvitatásra került annak a lehetősége is, hogy a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola keretein belül legyen bolgárnyelv-oktatás a megyében, szóba került a Halásztelken létrehozandó Bolgárkertész-múzeum előkészítése, valamint az az ötlet is, hogy a helyi bolgár önkormányzatok közös rendezvényeket szervezzenek a jövőben.

Обсъждаха правата на малцинствата в БКД

На 6 юни в Българския културен дом се състоя среща на председателите на малцинствените самоуправления, които обсъдиха въпроси, свързани с изборите за малцинствени самоуправления. Срещата се организира от Главния отдел за национални и етническа малцинства при Канцеларията на министър-председателя. Участниците в срещата обсъдиха натрупания при последните избори опит и направиха предложения за евентуално по-нататъшни промени в закона за малцинствата. На срещата присъстваха и представители на гражданските организации на малцинствата, издигнали свои кандидати по време на изборите. Тя бе открита от Ерика Немет, генерален директор на Главния отдел за национални и етнически малцинства, а лекции изнесоха представители на основните институции с отношение към малцинствените избори – омбудсман Йеньо Калтенбах, Емилия Ритко, председател на Националната изборителна комисия, Имре Пап, държавен секретар в министерството на правосъдието и др.

Műhelybeszélgetés a kisebbségi jogokról

A kisebbségi önkormányzati választásokkal kapcsolatos kérdésekről szervezett műhelybeszélgetést Budapesten a Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Főosztálya június 6-án a Bolgár Művelődési Házban. A tanácskozás célja az új választójogi szabályok alapján megtartott 2006-2007-es kisebbségi önkormányzati választások tapasztalatainak összegzése, elemzése, a különböző álláspontok ütköztetése, az esetleg szükséges további törvényi módosítások meghatározása volt. A konferenciára, a különböző előadók, főhatóságok képviselői mellett meghívást kaptak a kisebbségi önkormányzati választásokon jelöltek állító szervezetek vezetőit.

Зорница на Софийска пролет

Тази година фолклорна група »Зорница« с художествен ръководител Лили Зафирова Бюди за първи път взе участие в третия Международен фестивал за автентичен фолклор »Софийска пролет – 2007«. Фестивалът се организира от Фондация »Европа« със съдействието на Министерството на културата и Съюза на народните читалища и под патронажа на кмета на града ген. Б. Борисов. Фестивалът започна с дефиле, в което участваха 1600 души от 44 фолклорни групи, след което бе открит официално на площада пред Народния театър »Иван Вазов«. Фолклорна група »Зорница« имаше две участия по 20 минути с програмата, представена на тържеството в Будапеща по случай 24 май. Групата получи от организаторите на фестивала грамота за участие, а художественият ръководител статуетка и златен медал за професионалните си качества.

Благодарим на Българския културен дом, на Българския културен институт, на Културния форум, на самоуправлението в XI, XVII, VII и XII район за финансовата подкрепа, която направи възможно участието ни във фестивала.

Освен участието си във фестивала, посетихме юбилейните концерти на Академичния студентски състав – 50 г., Фолклорен ансамбъл »Средец« – 70 г., танцовият състав »Мартевица« от Будапеща – 25 г. Проведохме творческа среща с музиковеда Михаил Букорещлиев и научихме две нови песни.

Танцов състав »Зорница« се готви да отпразнува своето 100-то участие, което ще се осъществи през септември.

Лиляна Зафирова Бюди

A Zornica Szófiában

A Zornica Hagymányörző Csoport Büdnyé Zafirova Liljana vezetésével első ízben vett részt a Szófiai tavasz – 2007 elnevezésű Nemzetközi Folklórfesztiválon. A nyitó felvonuláson 44 együttesből 1600 szereplő vett részt. A Zornica együttes kétszer mutatta be azt a műsorát, amellyel május 21-én a Széchenyi-hegyen is szerepelt. Az együttes a fesztivál szervezőitől emléklapot kapott, a művészeti vezető pedig tevékenysége elismeréseképpen egy kis szobrot és aranyérmet vehetett át.

Köszönjük a Bolgár Művelődési Háznak, a Bolgár Kulturális Intézetnek, a Bolgár Kulturális Fórumnak, valamint a XI., a XVII. és a XII. kerületi Bolgár Önkormányzatnak az utazásunkhoz nyújtott támogatást.

A Zornica Hagymányörző Csoport a 100. koncertjének megünneplésére készül, amire szeptemberben kerül majd sor.

Büdnyé Zafirova Liljana

24 май на хълма Сечени

Традиционният празник по случай 24 май, който се провежда на хълма Сечени, и тази година бе осветен от отец Мамаков, а слово произнесе извънредният и пълномощен посланик на РБългария Димитър Икономов. Тържеството продължи с програма на учениците от БУСЕУ »Христо Ботев«, посветена на светите братя Кирил и Методий и на българската култура, след което денят продължи с богата фолклорна програма, с участието на Мартеница, Росица, гостуващият от България танцов състав от Омуртаг, фолклорна група Зорница и оркестър Фалкафолк. Танцьорите от Омуртаг се представиха с едновременно динамична програма, която бе посрещната с възторг от публиката. Излизането на сцената на най-малките възпитаници на »Росица« предизвика интерес у деца и родители и привлече нови участници във фолклорната група. За децата бяха предназначени и средновековните игри, които от години предизвикват голям интерес. Времето също беше на страната на празнуващите и потокът от хора не спря през целия ден. Както винаги празникът бе посетен и от гости от провинцията. Организаторите изказват благодарност на българските самоуправления в II, V, IV, XIV район на Будапеща, подкрепили проявата.

Május 24. a Széchenyi-hegyen

A Széchenyi-hegyen megrendezett május 24-i ünnepség idén is Mamakov Sztefan atya áldásával kezdődött, az ünnepi beszédet pedig Dimitar Ikonov, a Bolgár Köztársaság nagykövete mondta. A műsorban először a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium diákjai léptek fel, majd az egybegyűltek gazdag folklórprogramot tekinthettek meg, amelyben részt vett a Martenica és a Roszica táncegyüttes, a Falkafolk zenekar és az Omurtagi Népi Együttes Bulgáriából, amely lendületes táncaival lázba hozta a közönséget. A gyerekek nagyon élvezték a történelmi játékokat és az ugrálóvárat is. A szervezők köszönetüket fejezik ki a II., a IV., az V. és a XIV. kerületi Bolgár Önkormányzatnak a rendezvényhez nyújtott támogatásukért.

Програми на местните самоуправлени

Месец юни е изпълнен и с прояви на местните български самоуправлени – на трети юни се проведе ден на малцинствата в XIII район на Будапеща, а на 9 юни Балкански ден, организиран от българското, сръбското, гръцкото и хърватското самоуправление в Зугло.

Българското самоуправление в XIII район участва редовно в общите прояви на малцинствата от района и всяка година се представя с фолклорна програма, дегустация на национални ястия. Тази година те бяха поканили танцовия състав »Росица«, а в отговор на големия интерес към България в българската шатра можеше да се намери информация за туристически дестинации и възможности за почивка в страната. Българското самоуправление в XIII район ежесечно организира танцови къщи, на които свири оркестър »Право«. След прекъсване през летните месеци, те ще продължат да функционират от края на септември. Признание за активната роля на българската общност в района е избирането на председател-

ката на Българското самоуправление Жанет Варга за председател на кръглата маса на малцинствата в XIII район.

Българското самоуправление в Зугло организира заедно със сръбското, хърватското и гръцкото местно самоуправление Медитерано-балкански ден, който се провежда в градината на Дома на малцинствата в Зугло. В програмата взеха участие оркестър Право, танцов състав Табан и оркестър Прековац от Тьокьол. Гостите имаха възможност да дегустират националните ястия и напитки на четирите малцинства.

Българското самоуправление в

Зугло редовно подпомага българските творци и културните мероприятия на общността, субсидирайки художествени изложби (графика Росен Русев), театрални спектакли (Малко театро), издаването на книги и компактдискове, танцовите състави и оркестрите, българските периодични издания »Хемус« и »Български вести«, както и традиционните празници на българската общност, организирани в Българския културен дом. Българското самоуправление в Зугло бе инициатор и организатор и на неделните занимания за деца, които от началото на следващата учебна година ще се провеждат в Българския културен дом.

A helyi önkormányzatok rendezvényei

A **XIII. kerületi Bolgár Önkormányzat** rendszeresen részt vesz a kerületi kisebbségi rendezvényeken. Idén június 3-án került sor a XIII. kerületi Nemzetiségek Fesztiváljára, amelyen a Roszica Néptáncegyüttes adott műsort, a bolgár sátorban pedig az ételkóstolón kívül a Bulgária iránti egyre növekvő érdeklődésre való tekintettel turisztikai és üdülési lehetőségről szóló információkat is találhattak az érdeklődők. A XIII. kerületi Bolgár Önkormányzat minden hónapban szervez táncházat, amelyben a Pravo zenekar szolgáltatja a zenét. A nyári szünet után szeptember végétől folytatódik a táncház az Angyalföldi Művelődési Házban. A bolgár kisebbség aktív szerepének elismeréseképpen Varga Zsanettet, a bolgár önkormányzat elnökét választották meg a XIII. kerületi kisebbségi kerekasztal elnökévé.

A **Zuglói Bolgár Önkormányzat** a szerb, a horvát és a gö-

rög kisebbséggel közösen Mediterrán-Balkán Napot szervezett a kerületi Kisebbségek Háza kertjében. A műsorban fellépett a Pravo zenekar, a Tabán Néptáncegyüttes és a Tököli Prekovac zenekar. A jó hangulatú rendezvényen a meghívottak megkóstolhatták a négy kisebbség nemzeti ételeit és italait is.

A Zuglói Bolgár Önkormányzat rendszeresen támogatja a bolgár művészeket és közösség kulturális rendezvényeit, anyagi támogatást nyújtva kiállításokhoz (Ruszev Roszen grafikusművésznek), színházi előadásokhoz (a Malko Teatrónak), könyvek és CD-k kiadásához, táncegyütteseknek és zenekaroknak, a Haemus folyóiratnak és a Bolgár Híreknek, valamint a Bolgár Művelődési Házban megrendezésre kerülő hagyományos ünnepekhez. A Zuglói Bolgár Önkormányzat volt a vasárnapi óvoda kezdeményezője is, amely szeptembertől a Bolgár Művelődési Házban tartja majd a foglalkozásait.

Шопска в Културния дом

По повод деня на българската култура българската общност в Естергом организира тържество в Културния дом Геза Фейа. Празникът започна с приветствие на председателя Йозеф Ебеле на български и унгарски език. Пред повече от шейсет души гости, поканени на тържеството, оркестър Клуб Ера изнесе концерт. Членовете на самоуправлението бяха приготвили за случая български национални ястия: печени чушки, студен таратор, шопска салата и скара. И макар по отношение на подправките мненията да се разминаваха, по въпроса, че не само речите, а и дегустацията са минали при голям успех, бе постигнато единодушие. След кулинарните удоволствия мнозина се хванаха на хорото, а в полунощ гостите имаха възможност да видят и нестинарска танц. Празникът, който продължи до зори, бе важна стъпка в живота на българите в Естергом, той доказа, че един от начините за формирането на общността върви по пътя на съхраняването на традициите.

Sopszka a Féja Géza Közösségi Házban

Június 4-én a Bolgár Kultúra napja alkalmából a bolgár nemzetiség ünnepséget rendezett az esztergom-kertvárosi Féja Géza Közösségi Házban. A rendezvényt Ébele József elnök beszéde nyitotta meg bolgár és magyar nyelven. A több mint 60 fő meghívott vendéget ezután a balkán dallamokat felcsendítő Club Era zenekar örvendeztette meg játékával. Az önkormányzati tagok nemzeti ételekkel készültek a rendezvényre: volt sült paprika, hidegen tált uborkaleves, sopszka saláta és sülték is. Bár az ételek fűszerezésével kapcsolatban nem egyeztek a vélemények, abban mindenki egyetértett, hogy nem csak a beszéd, de a gasztronómiai ízelítő is jól sikerült. Az ételköstölő után a hagyományos körtáncba is sokan bekapcsolódtak, éjfélkor pedig az a bolgár parázstáncból láthattak bemutatót a jelenlevők. A hajnalig tartó rendezvény fontos lépés volt az esztergomi bolgárok életében, hiszen bebizonyította, hogy a közösség formálását a hagyományok őrzése mellett is el lehet érni.

Средище по българистика

На 21 и 22 май ръководството на института за славянски филологии при Сегедския университет организира международна конференция на тема »Българският език и литература на кръстопътя на културите«. Според Моника Фаркаш-Барати, един от организаторите на конференцията, тя е преминала при голям интерес и с участието на изтъкнати учени от Унгария, България и други страни. Интересен момент бе и участието на група банатски българи, които изнесоха фолклорна програма за участниците в конференцията. Мнозина от българските учени за първи път получават възможност да видят на живо този твърде специфичен фолклор. Успехът на конференцията подтиква организаторите да мислят за нейното утвърждаване като постоянен форум на българистите от региона. Предстои издаването на материалите на конференцията в сбopник. Според Светлана Стойчева, преподавател в Софийския университет, Унгария се превръща в един естествен център на българистичните проучвания извън България, както поради своето централно място, така и поради кръгът от сериозни учени, които се занимават с този вид проблематика.

Bulgarisztikai találkozó

Május 21-22-én a Szegedi Tudományegyetem Szláv Filológiai Intézete nemzetközi konferenciát rendezett A bolgár nyelv és irodalom a kultúrák keresztútján címmel. Farkas Baráthi Mónika, a konferencia egyik szervezője szerint a konferencia, amelyen magyarországi, bulgáriai és más országokból érkezett, elismert tudósok vettek részt, nagy érdeklődés mellett zajlott. A konferencia egyik érdekes momentumja volt a bánáti bolgár folklóregyüttes részvétele, az óbesenyői fiatalok egy kis műsorral kedveskedtek a konferencia résztvevőinek. A bolgár tudósok nagy részének első ízben nyílt lehetősége közelebbről megismerkedni ezzel a nagyon különleges folklórral. A konferencia anyagát a szervezők a közeljövőben kötetben kívánják megjelentetni.

Изложба на българска художничка в Дебрецен

На 13 май в Дебрецен беше открита изложба на варненската художничка Мария Чакърова, която представи свои акварели и живопис. Организатори на изложбата са Българският културен институт в Будапеща, самоуправлението на българското малцинство в Дебрецен и Консерваторията на Дебреценския университет. В словото си директорът на Българския културен институт Пламен Пейков акцентира върху уменията на художничката да съчетава цветовете, да пресъздава светлината, да я използва като уравнилещ елемент в композицията на картините си, да изразява богата гама от настроения. Част от акварелите са създадени към стихове на поета Петър Алипиев. Тайната на завладяващата сила на картините на Мария Чакърова може би се крие в това, както отбеляза художничката, че те са създадени с любов, никога не преследват модни тенденции, важно е да бъдат харесани и обикнати от самата нея.

Hírek Debrecenből

Bolgár festőművész kiállítása

Május 13-án nyílt meg Debrecenben Maria Csakarova festőművész kiállítása. A kiállításra a budapesti Bolgár Kulturális Intézet, a Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat és a Debreceni Tudományegyetem Konzervatóriuma közös szervezésében került sor. A megnyitón Plamen Pejkov, a BKI igazgatója méltatta a kiállított alkotásokat, amelyek egy része Petar Alipiev költő verseihez készült.

Новини от съботното училище по български език в Дебрецен

Трета поредна година продължава работата си съботното училище по български език в Дебрецен. Като важен резултат трябва да се отбележи не само това, че децата и техните родители, които също посещават занятията, се научиха да използват българския език за общуване и вече знаят не малко български песни и стихотворения, запознаха се с важни моменти от българската култура, история и география, но и това, че между тях се създадоха истински приятелски отношения и траен интерес и уважение към България. Запалената искрица любов към българския език винаги ще ги води във втората им родина. Много от тях това лято ще гостуват на свои близки там и вече развълнувани обсъждат планове си.

Традиция стана съвместното празнуване на български и международни празници от децата на съботното училище и техните родители. Така по повод на Международния ден на детето те посетиха зоологическата градина в Дебрецен и там на живо, с много емоции и радост се упражняваха да говорят за животните, а също и със самите животни на български. Успешното завършване на учебната година беше отбелязано с весел пикник на чист въздух в градината на семейството на гостоприемната Жужа Сидеров, която заедно с четирите си деца учи български в съботното училище.

За работата на училището и постигнатите резултати докладва председателката на малцинственото самоуправление в Дебрецен Димитранка Мишколци пред научната конференция в Сегед, посветена на изучаването на българския език зад граница (21–22 май). Тя отбеляза, че работата на съботното училище е сред приоритетните дейности на самоуправлението.

Живка Колева-Златева, лектор по български език

Hírek a Vasárnapi iskolából

A debreceni Vasárnapi iskolában harmadik éve tanulják a bolgár nyelvet a gyerekek és a foglalkozásokat szintén látogató szüleik. Ennek eredményeképpen nemcsak egyre jobban beszélik a bolgár nyelvet, egyre több verset és dalt tudnak és megismerkedtek a bolgár kultúrával, történelemmel és földrajzzal, hanem barátságok is szövődtek köztük.

Hagyományyá vált, hogy az iskola tanulói és a szüleik közösen ünneplik meg a bolgár és nemzetközi ünnepeket. Így például gyereknapi együttlét mentek el a debreceni állatkertbe, ahol a gyerekek nagyon élvezték a rögtönzött nyelvgyakorlatot. Az évzáróra Sziderov Szusza családjának kertjében került sor egy piknik keretében.

Az iskola tevékenységéről Miskolczi Dimitranka, a Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat elnöke előadást is tartott a Szegeden május 21-22-én megrendezésre került nemzetközi bulgarisztikai konferencián.

Zsivka Koleva-Zlateva

Мартеница в България по случай 25 г. си юбилей

Юбилейната ни година започна с участие в Националната танцова среща, месец след което продължихме с гостуване в България, където благодарение на стари приятелски връзки се представихме с два концерта – в София и в Първомай (Петричко). Със софийския ансамбъл »Балкан« се запознахме през 2002 г. в Истанбул, където участвахме в представителен фестивал, а пиринските си приятели познаваме повече от десет години от фестивала в Копривница.

В българската столица пристигнахме по покана на ансамбъл »Балкан« и на 28 април 2007 г. имахме с тях съвместен концерт. Най-вълнуващо за нас бе представянето на Пиринския танц, в който участваха и четирима от възпитаниците на Данчо Николов. Данчо е автор на хореографията на танца, който е един от най-трудните ни танци, а участието на четирите български момчета го направи още по-трудно, защото трябваше да се мерим по тях. Мисля, че нашите момчета могат да се чувстват горди, тъй като отличното им представяне спечели овациите на публиката. Музикалният съпровод на танците бе осъществен от нашия любим музикант Алексей Лесички и неговия оркестър.

По случай 25-год. си юбилей получихме поздравления от своите приятели, от представител на министерството на културата, дори българският президент Георги Първанов ни изпрати кошницата с цветя, което бе голяма чест за нас. Сред зрителите бяха членовете на състав Зорница от Будапеща, които бяха на посещение

в София по същото време. След концерта се отдадохме на добре заслужената отмора. Вечеряхме заедно с танцьорите на »Балкан«, със старите ни приятели Алексей Лесички и Роза Банчева, с членовете на »Зорница«, и продължихме с танци. Домакините ни изненадоха с бяло-червена торта-мартеница. С голяма благодарност изписвам името на Милена Чирпанлиева, ръководител на ансамбъл »Балкан«, която заедно със своите танцьори бе извършила цялата организаторска работа по пребиваването ни, освобождавайки ни дори от грижите за воденето на програмата. Искрено ѝ благодарим! На следващия ден се отправихме на юг, по пътя разгледахме Рилския манастир. Вечерта Данчови ни посрещнаха с музика, попаднахме на веселба по повод кръщенка. Недоспали тръгнахме на другия ден за Мелник, където си направихме снимки за новия ни проспект и естествено посетихме близкия Роженски манастир. Заедно с пристигналия от София ансамбъл »Балкан« и със състава на Данчо »Гайтан« изнесохме общ концерт на площада в Първомай, който бе препълнен със зрители, които прави ни ръкопляскаха и празнуваха заедно с нас. След големия успех придължихме с веселба, танците не спряха цяла нощ. Остана ни време само за един душ преди да се качим на автобуса и да тръгнем по обратния път. До София не се чу нито глас от умора, но си заслужавахе: всички бяхме единомислени, че това е най-паметното ни турне.

Тимеа Над, Танцов състав »Мартеница«

A 25 éves jubileumát ünneplő Martenica együttes Bulgáriában vendégszerepelt

Jubileumi évünket az Országos Táncháztalálkozón bemutatott műsorunkkal nyitottuk, melyet egy hónap múlva Bulgáriában folytattunk. Régi barátságainknak köszönhetően két műsort adhattunk Szófiában és a Petrics melletti Parvomajban. A szófiai Balkán Táncegyüttesrel 2002-ben ismerkedtünk össze Isztambulban, pirini barátainkat pedig már több, mint tíz éve ismerjük a koprcivsticai fesztiválról.

A szófiai Balkán táncegyüttes meghívására érkeztünk a fővárosba, ahol 2007. április 28-án szombat este közösen mutattuk be programunkat. Számunkra legizgalmasabb esemény az új pirini koreográfia bemutatása volt, melyben Dancso Nikolov négy tanítványa is szerepelt. Dancso készítette számunkra az új összeállítást, mely a legnehezebb táncaink egyike, de sokkal nehezebbé tette a négy bolgár táncos fiú részvétele, hiszen hozzájuk

„hasznlóan jól” kellett táncolnunk. Koreográfiáink zenei kíséretét kedvenc zenészünk, Alekszej Leszicski és zenekara biztosította. A 25. évfordulónk alkalmából sok barátunk, és a kulturális minisztérium képviselője köszöntött bennünket sőt Bulgária miniszterelnöke, Georgi Parvanov virágkosarát is átvehettük, mely nagy megtiszteltetés számunkra.

Két nap múlva Parvomaj főterén léptünk fel a szófiai Balkán Táncegyüttesrel és Dancso együttesével, a Gajtannal kiegészülve az esti műsort már három csoport adta Parvomaj főterén. A főtér megtelt nézőkkel, akik állva tapsoltak és ünnepeltek bennünket. A jól sikerült koncert után egész éjszaka tartó mulatság következett.

Nagy Timea

Martenica együttes

Български песни и танци в Зоологическата градина

През месец май танцов състав Янтра бе поканен да участва в Pastorale 2007, една поредица от изключителни концерти на Музикалната къща Сент Ищван в Зугло в самата музикална къща и в Зоологическата градина. В досегашните издания на поредицата са включвани латиноамерикански, индийски, южнославянски, унгарски, гръцки, ирландски и шотландски музика и танци. Тази година организаторите са избрали българския фолклор, по повод влизането на България в Европейския съюз. В продължение на два дни танцов състав Янтра и оркестър Право изнесоха три концерта, чрез които представиха различни региони на България на зрителите, останали очаровани от темперамента на танците и красотата на носиите.

Венци пред паметника на Ботев

На 2 юни по традиция бе отбелязан денят на Ботев и на загиналите за свободата на България. Точно в 11 часа, когато в България вият сирените и с едноминутно мълчание се отдава почит на героите, бяха поднесени венци пред паметника на Христо Ботев в двора на Българския културен дом. Своето признание изразиха всички български организации в Будапеща.

Bolgár népzene és néptánc az Állatkertben

A Jantra Bolgár Néptáncgyűttes májusban meghívást kapott a Pastorale 2007 elnevezésű rendezvényre, amely a Zuglói Szent István Zeneház családi hangversenysorozata rendhagyó koncertekkel a Zeneházban és az Állatkertben. Eddigi állatkerti programjaikban szerepelt már dél-amerikai, indiai, délszláv, magyar, görög, ír, valamint skót muzsika és tánc. Idén a szervezőknek a bolgár folklórra esett a választásuk, aminek az adta az apropóját, hogy Bulgária ebben az évben lett az Európai Unió tagja. A Jantra Néptáncgyűttes és a Pravo zenekar két nap alatt háromszor adta elő műsorát, amellyel Bulgária különböző részeire vezette el a nézőket, akiknek a körében nagy sikert arattak a temperamentumos táncok és a színpompás népviseletek.

Koszorúzás

Június 2-án került sor Hriszto Botev és a Bulgária szabadságáért elesettek napjának megünneplésére. Pontban 11 órakor, amikor Bulgáriában megszólalnak a szirénák és egyperces néma felállással emlékeznek a hősökre, Budapesten megkondult a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom harangja és a Bolgár Művelődési Ház udvarán a budapesti bolgár szervezetek és intézmények elhelyezték koszorúikat Hriszto Botev szobra előtt.

Възпитание, брак, традиции

Днес, осъзнаващата се демократична мисъл, анализирайки социологически структурата на взаимоотношенията между мъжа и жената в духа на новото време, поставя въпроса – има ли реална възможност – гражданският и църковният брак да имат еднаква стойност пред закона. Чуха се много »за« и »против«, но промяна не настъпи – гражданският брак все още е задължителен, а желаещите да сключат църковен брак са принудени често в един и същи ден да се женят два пъти, съгласно условията на двете институции.

Хиляди са предпочелите и църковен брак не само поради голяма ревност по Бога, а и защото църковният ритуал е някак си »по-пищен, тайнствен, романтичен и атрактивен«, или пък защото и другите го правят. А по-ортодоксалните считат, че така евангелски отдават кесаревото кесарю и Божието – Богу, вътрешно убедени, че без Божията благодат трудно ще понасят тежкия кръст на житейския си друм. Това, че Църквата препоръчва на Христовите си последователи и църковен брак освен задължителния граждански, съвсем не значи, че го счита за недействителен. Повечето от нас знаят, че той е плод горчив на една обременена и трудна съвременност и плуралистично отстъпление от вярата. Но ако една семейна двойка е сключила граждански брак преди 30-40 години, живели са в съгласие и хармония десетилетия, понасяли са с търпение един другиму теготите, отгледали са и са изучили деца, пък и внуци – тези обикновени хора женени ли са щом не са венчани, понеже времето беше жестоко? Е, брак ли е гражданският брак за Христовата ни Църква?

За да получим изчерпателен отговор на тези въпроси, нека да надзърнем в историята на древната християнска Църква, за да видим как тя е възприемала сключените бракове според старозаветната юдейска традиция, както и другите

според правната уредба на Римската империя.

Тук е мястото да се запитаме: кое прави един брак християнски, целомъдрен и какво го прави блуден? Формата за сключване на брака ли определя същността на брачните връзки или отношението на съпрузите един към друг и естествено и към Бога?

В първите векове на християнството се е ширело разбирането, че бракът се основава единствено на взаимната любов – в единомислие и съгласие със свободната воля на мъжа и жената. Затова и в Рим и във Византия – гражданското и църковното право имат обща формула: Единодушното поражда брака, в който единствено двойката има абсолютното право да избере свободно формата на узаконяване на връзката си.

В законодателството на Римската империя всяко постоянно полово съжителство на пълноправни и свободни мъж и жена се е считало за реален брак, а ролята на държавата се е изчерпвала единствено с вписването му в регистрите на гражданското, семейното и наследственото право.

За римляните бракът е лично, интимно съгласие между две свободни в своя избор независими страни, което е прогресивно разбиране в сравнение с другите цивилизации на Древния свят, защото утвърждава моногамията като единствената законна форма на брачно съжителство.

В законодателството на християнска Византия, според конституцията на императорите Теодосий и Валентин, за да е действителен един брак, не са нужни нито брачни дарове, нито документи или пищно тържество, а единствено съюзът на равноправни хора, одобрен от закона – заради тяхното взаимно съгласие и благонадеждността на свидетелите.

Едва император Юстиниан в 74 новела, гл. 5, придава на брачната клетва, дадена пред библията, стой-

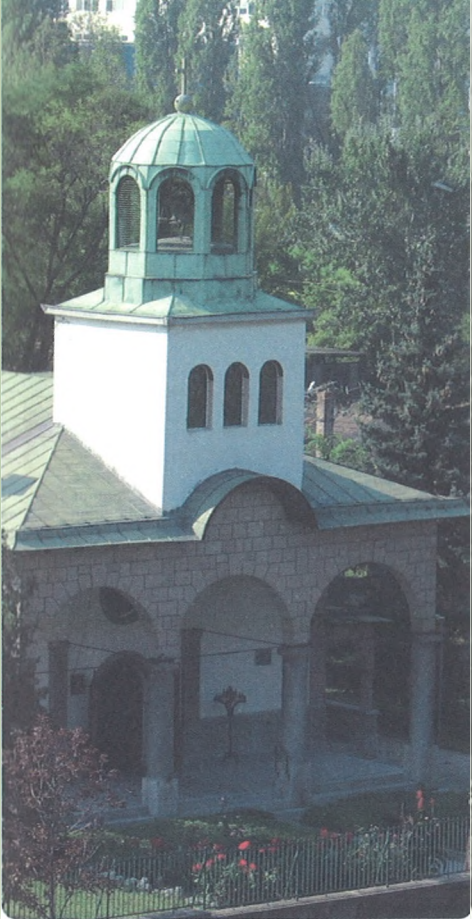
ността на факултативна форма на брака.

А в законодателния сборник »Еклога« на императорите иконоборци Лъв III и Константин V Копроним, за първи път се споменава за църковното благословение, като за една от юридическите форми за сключване на брак, в който четем: »Брак се сключва посредством благословение, венчание или последствием договор«.

Основен източник на информация на древната църква за брака е Библията, според която бракът е установен от Самия Бог още в рая. Първата брачна двойка е носител на висшата земна власт – суверени, на които е подчинен целият останал свят. В Библията се говори, че семейството е първата форма на Църквата – »малка църква«, както го нарича св. Йоан Златоуст и в същото време – началото на държавата; тъй като всяка власт на човек над човека започва с думите на Бога – за властта на мъжа над жената. Така че ролята на Църквата и държавата в отношенията им към брака не е съсредоточена във формата на неговото сключване, а в констанцията му като съществуващ вече факт.

След внимателно прочитане на евангелието на Йоан, в което се разказва за сватбата в гр. Кана, област Галилейска, ще забележим, че там не се споменава за каквото и да е участие на Господ Исус Христос в обряда по сключването на брака. Там Христос и апостолите не го сключват, а само присъстват на брачния пир като гости, оказвайки с присъствието си признание спрямо старозаветния институт на брака от страна на новозаветната християнска Църква.

И Църквата и държавата не са признавали тайния, необявения и нерегистрирания брак, дори ако е бил сключен с участието на свещеник. Така че за действителността на брака са необходими два фактора: субективния – единодушие между мъжа и жената, и обективния –

външната форма, която ще свидетелства пред обществото, че двамата вече са съпрузи.

За Църквата бракът е тайнство: »Тази тайна е велика«; »тайнствено единение в Любовта«; »Ще бъдат двамата една плът«. (Бит. 2:24).

Обредната страна при сключването на брака фактически не е имала определящо значение. Действената същност за брака е отношението между съпруга и съпругата. Ако встъпвали в брак християни, това предполага и християнска отговорност, освен един към друг и към Бога. И двамата да напредват по пътя на благочестието, към единение за спасение.

Именно заради тази висока цел християните се нуждаят не само от юридическа валидност на брака си, но и от молитвената подкрепа на своята Църква – поради освещаващата ѝ същност и подкрепа от несправнимата Божия благодат.

Затова винаги, ако липсват канонични забрани, вярващите са търсели и търсят благодатното освещаване на брака си в тайнството Венчание поощрявано и от Църквата.

Същевременно и Църквата никога не е считала гражданския брак за нещо скверно, незавършено или недействително, а го е признавала,

ценяла и уважавала като равнопоставена институция.

Защото не гражданския брак като съдържание и форма на узаконяване е блудство; не формата на сключване определя един брак като блуден или целомъдрен, а начинът по който мъжът и жената подхождат към него.

Блуден с безпътният съюз – разпиляващ и оскверняващ личната и семейната любов заради суетни желания, неконтролирани страсти, необуздани прищевки, изпепеляващи брака увлечения, необоснована гордост, егоцентризъм и егоизъм.

Такъв съюз, в който няма жертвено себеотдаване и решимост да дадеш и душата си за добруването на другия, е обречен и недоброплоден. А целомъдреният брак има за цел единствено хармонията във взаимоотношенията между членовете на семейството с Бога.

Но как да постъпят тези съпрузи, които имат дългогодишен граждански брак, преминал във взаимна любов и компромисна търпимост? Ако и двамата имат пълно съгласие по въпросите на вярата – нека отидат в храма и да осветят съюза си с тайнството венчание, за да имат и за в бъдеще упование в освещаващата ги и подкрепяща Божия благодат, която окрила натежалите от грехове наши човешки немощи. Ако единият от съпрузите не дава своето съгласие за църковен брак, нека другият не го насилва или принуждава, а да уважи смиреното решение му. И да продължи твърдо да вярва, че именно чрез търпението и всеопрощаващата безусловна любов и двамата ще бъдат спасени.

В първото си послание до Коринтяни, св. ап. Павел се обръща към вярващите жени, които имат невярващи съпрузи, уверявайки ги, че такъв съюз може да бъде спасителен не само за вярващия, а и за невярващия съпруг, който чрез вярата на жена си ще бъде осветен.

»Защото неповярвал съпруг бива осветен чрез вярващата му жена, както и неповярвала жена бива осветена чрез вярващия ѝ мъж; инак децата ви биха били нечисти, а сега те са свети«.

Но как, възлюбени в Бога братя и

сестри ще постигнем спасението си? Дали чрез горещата молитва и покаянието на вярващия или чрез истинската любов осъществяваща съпругеското единение. Затова нека повярваме, нека всички обичаме, нека всичко да прощаваме... Посадете в душите си милост и уханието на това нежно цвете ще ни разкрие великата тайна на брака.

Силоам Левит

Български ВЕСТИ

Издание на Българското
републиканско самоуправление,
1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция

Андреа Генат (главен редактор),
Моника Тютюнкова,
Светла Кьосева
Отговорен издател
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда
за национални и етнически мал-
цинства в Унгария и на Столич-
ното българско самоуправление,
както и на Българските само-
управления в V, VIII, IX, X, XIII,
XIV, XV, XVII, XVIII, XX, XXI и
XXIII район на Будапеща и в
Халастелек, Фелшъжолца, Сегед
и Сигетсентмиклош.

B o l g á r HÍREK

A Bolgár Országos Önkormányzat
(1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa

Szerkesztőbizottság

Genát Andrea (főszerkesztő),
Kjószeva Svetla, Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó
Muszev Dancso

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti
és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány,
a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és az V.,
a VIII., a IX., a X., a XIII., a XIV., a XV.,
a XVII., a XVIII., a XX., a XXI., a XXIII. kerületi
és a Halásztelki, a Felsőzsolcai, a Szegedi
és a Szigetszentmiklósi Bolgár Kisebbségi
Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

MS Mester Stúdió
Globe Print Nyomda

Тържеството по случай закриването на учебната година в Българското училище за роден език се състоя на 16 юни в събота. В малката зала на Българския културен дом се събраха деца и родители, бивши ученици и гости. Преди получаване на свидетелствата учениците се представиха с кратка програма, в която показаха наученото през годината. Учителката Цанка Маринова обяви наградите от конкурса за най-много прочетени страници на български език, в който бяха отличени Мариана Куцарова, Даниел Тихов и Ласло Иванчик от начален курс, както и Неда Трифонова, Атила Попгеоргиев и Натали Дренчева от горен курс. Те бяха наградени с български книги. Откъси

от свои съчинения прочетоха Виктория Танева, Натали Дренчева и Виктор Сабо. В края на тържеството всички ученици получиха свидетелства с оценките по български език и народознание, с които завършват учебната година и преминават в следващия клас.

Откриването на учебната година ще стане на 1 септември, събота, от 10 часа в двора на Българския православен храм »Св. Св. Кирил и Методий«.

На 2 септември ще бъдат подновени и неделните занятия за най-малките. В Българския културен дом, всяка неделя от 9 до 12 часа ще има игри и занимания на български език за деца от 3 до 6 години.

Tanévzáró

A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola június 16-án tartotta meg tanévzáró ünnepségét a Bolgár Művelődési Ház kistermében. A bizonyítványok kiosztása előtt a tanulók egy rövid műsorban bemutatták, hogy mi mindent tanultak meg az elmúlt évben. Canka Marinova, az iskola tanára oklevelet és könyvjutalmat adott át azoknak a tanulóknak (Kucarova Mariannak, Tihov Dánielnek és Ivancsik Lászlónak, valamint Trifonova Nedának, Popgeorgijev Attilának és Drencseva Natalinak), akik a legtöbb oldalt olvasták el bolgár nyelven. Tanev Viktória, Drencseva Natali és Szabó Viktor a saját műveiből olvasott fel részleteket, majd a diákok megkapták a bizonyítványaikat.

A 2007/2008-as tanév megnyitója szeptember 1-én lesz a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom udvarán.

Szeptember 2-től ismét lesznek foglalkozások a Vasárnapi óvodában. Vasárnaponként 9 és 12 óra között várjuk a 3-6 éves gyerekeket a Bolgár Művelődési Házban.

Конкурс за детска рисунка

Българското републиканско самоуправление обявява конкурс за детска рисунка за деца на възраст от 3 до 18 години, на тема
»Левски-Апостолът на свободата«

Творбите могат да бъдат предавани на рецепцията на Българския културен дом при Теодора Иванова или в Българското републиканско самоуправление при Моника Тютюнкова до **15 септември**.

Всички творби ще бъдат изложени в Българския културен дом и на галаконцерта на 22 септември – посветен на 170 годишнината от рождението на Васил Левски, ще бъдат присъдени награди за най-сполучлива рисунка.

Gyermekrajz-pályázat

A Bolgár Országos Önkormányzat gyermekrajz-pályázatot hirdet 3-tól 18 éves gyerekeknek
Levszki – a szabadság apostola
címmel.

A pályamunkákat a Bolgár Művelődési Ház recepcióján Ivanova Teodoránál vagy a Bolgár Országos Önkormányzatban Tyutyunkov Mónikánál kell leadni **szeptember 15-ig**.

Szeptember 22-én, a Vaszil Levszki születésének 170. évfordulója tiszteletére rendezett gálakoncerten minden rajz kiállításra kerül a Bolgár Művelődési Házban, a legjobb alkotások készítői pedig díjat kapnak.

Полагане на венци в Залавар

По традиция и тази година бяха поднесени венци пред паметника на Кирил и Методий в Залавар. Ученици и учители от Българо-унгарското средно езиково училище »Христо Ботев«, както и представители на българските институции и организации в Унгария взеха участие в икуменическата служба, отслужена в католическата църква в Залавар, и след кратко тържество поднесоха венци пред паметника. В програмата бе включено и разглеждането на музея »Малък Балатон«, а след обяда българските деца участваха в състезания и различни занимания заедно с учениците от училище »Кирил и Методий« в Залавар.

Koszorúzás Zalaváron

A hagyományoknak megfelelően idén is sor került Szent Cirill és Szent Metód szobrának megkoszorúzására Zalaváron. A Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium tanulói és tanárai, valamint a különböző magyarországi bolgár szervezetek és intézmények képviselői először részt vettek a zalavári katolikus templomban tartott ökumenikus istentiszteleten, majd egy rövid ünnepség után elhelyezték koszorúikat a szobornál. A programban szerepelt még a Kis-Balaton Múzeum megtekintése, ebéd után pedig a bolgár gyerekek különböző foglalkozásokon és sportvetélkedőkön vettek részt a Zalavári Cirill és Metód Általános Iskolában.

Ден на детето

На трети юни бе отпразнуван Денят на детето в двора на Българския православен храм »Св. Св. Кирил и Методий«. Въпреки облачното и променливо време за празника дойдоха много деца и родители, които Малко театро и учителите от Българо-унгарското средно езиково училище »Христо Ботев« посрещнаха с балони, богата програма, игри и лакомства. Най-напред децата бяха посрещнати от клоуна Гого и имаха възможност не само да бъдат зрители, а и участници в кукленото представление на Малко театро, в изпълнение на неуморната Габриела Хаджикостова. След кратко прислониаване в църквата по време на петминутния дъжд празникът продължи с игри и състезания за най-малките.

Gyereknap

A Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom udvarán június 3-án került megrendezésre a gyereknap. A felhős idő ellenére nagyon sok gyerek jött el a szüleik kíséretében, akiket a Malko Teatro és a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium tanárai léggömbökkel, gazdag műsorral, játékokkal és finomságokkal vártak. A gyerekeket, akiket Gogo bohóc fogadott, Hadzsikosztova Gabriella bábelőadásában nemcsak nézők, hanem aktív résztvevők is lehettek. A rövid esőszünet után, amely alatt az egybegyűlték behúzódtak a templomba, az ünnep játékokkal és vetélkedőkkel folytatódott.

България пета в ЕС по ръст на разходи за труд

България, най-бедната държава от ЕС, е на пето място по ръст на разходите за труд сред 27 страни-членки. Общите харчове за работна ръка у нас през първото тримесечие на 2007 г. са се повишили с 15.9%, сравнени с година по-рано, сочат данните на Евростат.

Заплатите, които са основен компонент на общите разходи за работна ръка, са нараснали със 17.3% на годишна база, а останалите разходи – с 9.4%. Новината за поскъпването на труда може да не радва работодателите и потенциалните инвеститори, но е утешителна за българите, известни като еврогражданите с най-ниски доходи.

Темповете на нарастване на заплатите и другите разходи за труд у нас обаче са далеч от рекордите на първенците в класацията. В Латвия, която е №1, през първото тримесечие на годината харchoвете за работна сила отбелязват 32.6% скок спрямо първата четвърт на 2006 г. На второ място е Румъния със завиден ръст от 25%. Преди България са още Литва и Естония с повишение съответно 22 и 21 процента. Това, че сме пети в състезанието с другите членки на ЕС с по-ниски доходи, означава, че нашата страна

ще продължи да е на опашката по заплащане на труда.

След нас е Унгария, където общите разходи за труд са нараснали едва с 9% през първото тримесечие на изминалата година. Най-слаба промяна от всички страни от ЕС има Германия, която маркира символично повишение от 0.1%. Почти незабележим ръст отбелязват още Малта – 1.4%, и Белгия – 2%.

Летището във Варна с нов терминал

Нов терминал влезе в експлоатация през юни на варненското летище. Досега на негово място действаше временен терминал за пристигащи пътници. Новото съоръжение е с площ 6000 кв. м. В него има 10 гишета за регистрация, две багажни ленти и 6 бюра за граничен контрол. Инвестирани са около 6 млн. лв.

С пускането на терминала се очаква да се увеличи пътничкопотокът през Варна. Преди дни стана ясно, че докато на летището в Бургас пътниците са се увеличили с 1.5% спрямо 2006 г., то във Варна намалели са с 9.3%. Чакат се повече пътници от Русия, Франция, Белгия и прибалтийските държави.

Банка ДСК бе обявена за най-добра банка

в Югоизточна Европа и страната ни по активи, капитал и обща печалба през 2007 г. според авторитетното британско списание Finance Central Europe.

През първите 5 месеца на годината

вносът на стари коли е надминал 6 пъти вноса на новите.

От регистрираните от КАТ коли от началото на годината само 20 000 са нови, а 124 000 – употребявани. Ръст на вноса на нови коли в сравнение със същия период на миналата година все пак има, но той е само 26%, докато при старите има увеличение с над 50%. Основната причина за този бум е в отпадането на ДДС при вноса на употребявани коли от страни-членки на ЕС. В същото време Законът за ДДС задължи при купуване на коли на лизинг налогът да се начислява и плаща още в началото на сделката, което затруднява продажбата на нови коли.

По данни на съюза от началото на 2007 година до 31 май са продадени 19 124 броя нови леки автомобили.

Bulgária az ötödik az EU-ban a munkaerőre fordított kiadások növekedése alapján

Bulgária, a legszegényebb EU-tagország az ötödik helyen áll a munkaerőre fordított kiadások alapján, ami 2007 első negyedében 15,9%-kal emelkedett az előző év ugyanezen időszakához képest. A fizetések, amelyek az ilyen típusú kiadások legnagyobb részét teszik ki, 17,3%-kal nőttek, az egyéb ráfordítások pedig 9,4%-kal. A munkaerő drágulása valószínűleg nem túl öröndetes hír a munkaadóknak és a potenciális befektetőknek, vigasztaló azonban a bolgár emberek számára, akik a legalacsonyabb

jövedelemmel rendelkező EU-polgárok. A rangsorban Lettország áll az első helyen 32,6%-kal, Románia a másodikon 25%-kal, majd Litvánia következik 22% után, pedig Észtország 21%-kal. Magyarország a hatodik helyen áll 9%-kal.

Új terminál a várnai repülőtéren

Június közepén nyitották meg az új terminált a várnai repülőtéren. A 6000 m²-es épületben 10 check-in pult, két csomagkiadó szalag és 6 útlevélkezelő-ablak van. A beruházás mintegy 6 millió lelvába került. Az új terminál megnyitásától azt várják, hogy nő majd az utasforgalom a várnai repülőtéren.

A DSK Bankot

2007-ben Délkelet-Európa legjobb bankjává választották aktívája, tőkéje és nyeresége alapján a Finance Central Europe brit folyóirat szerint.

A használt autók behozatala hatszorosa az újakénak

Az év első 5 hónapjában 124000 használt és 20000 új autó került behozatalra Bulgáriában. Az új autók száma az előző év hasonló időszakához képest ugyan növekedést mutat, de ez a növekedés csak 26%-os, míg a behozott használt autók száma 50%-kal emelkedett. Ennek oka a használt autókra vonatkozó

В продажбите води »Тойота« с пазарен дял 11.49% (2197 продадени коли).

Вторият по обем пазарен дял за периода е за »Форд« – 10.36%. От френските автомобили »Пежо« имат 8.62% пазарен дял, »Рено« – 7.43%, а »Ситроен« – 6.2%.

От луксозните марки за първите 5 месеца на тази година в България са продадени 221 »БМВ«, 248 »Ауди« и 483 »Мерцедес«. Купени са и шест »Ягуара«.

До 2000 лв. глоба за пияни шофьори

2000 лв. става максималната глоба за шофиране след употреба на алкохол. Минимум 1 месец без книжка ще е санкцията за водачите с алкохол в кръвта от 0,5 до 1,2 промила. Максималният срок остава една година, а глобата е от 200 до 500 лв.

При рецидив санкцията е 1 до 3 г. без книжка и 1000 до 2000 лв. глоба. Досега максималната сума бе 500 лева.

При отказ за проверка за употреба на алкохол директно ще се взима книжката за 12-18 месеца и ще се налага глоба от 500-1000 лв. За повече от 1,2 промила пък се носи отговорност по Наказателния кодекс

и се предвижда до една година затвор.

250 лв. глоба и отнемане на шофьорската книжка за три месеца става най-високата санкция за превишена скорост. Това ще се случва, ако шофьорът кара с повече от 51 км/ч над разрешеното в населено място. При повторно нарушение сумата ще скача на 300 лв. Свидетелството за управление на автомобил ще се отнема задължително, ако шофьорът е карал с повече от 31 км/ч над ограничението в дадено населено място. Досега КАТ взимаше книжката само при повторно нарушение, а най-високата глоба беше 150 лева.

С 10 лв. ще се наказва шофирането с превишена скорост до 10 км/ч, както и шофирането по автобусната лента. Глобите до 50 лв. няма да могат да се обжалват. Срокът за плащане ще е 1 месец. Служителите на КАТ вече ще имат право да събират на място глобите по фишове за маловажни случаи на нарушения. Събраните суми ще се отчитат ежедневно в структурните звена на областните дирекции на полицията. Шофьорска книжка вече ще могат да изкарат само завършилите поне основно образование.

60% от хората не ходят на театър и кино

Равният достъп до културата е намалял за последните 6 г., съобщи доц. д-р Биляна Томова от УНСС. Социологическо проучване на УНСС показва, че през 2006 г. 60% от анкетираните не са посещавали културен институт. Спаднат и средствата, които хората заделят за култура – от 4.6% от дохода през 1990 г. на 3.7 на сто сега.

Според Юрий Вълковски от СУ финансирането на културата все повече върви към централизация, вместо да се дава шанс на гъвкавите форми. Той даде за пример 1398-те читалища, които наскоро получиха 3.3 млн. лв., въпреки че според него някои от тях почти не извършват дейност.

Министърът на културата Стефан Данаилов призна, че има палитра от проблеми, които трябва да се решават, но заяви, че води целенасочена политика за преодоляването им. »От културния календар може да се види, че сме подкрепили над 1800 културни инициативи на различни творци, организации и институти«, посочи той.

ÁFA eltörlése EU-tagországból történő behozatal esetén.

Az új autók között a Toyota vezet 11,49%-os piaci részesedéssel, a második helyen a Ford áll. A luxusmárkák közül 2007 első öt hónapjában 221 BMW-t, 248 Audit, 483 Mercedest és 6 Jaguárt adtak el Bulgáriában.

Akár 2000 leva is lehet a büntetés ittas vezetésért

0,5 és 1,2 ezrelékes véralkoholszint esetén a büntetés 200-tól 500 leváig terjed, és a vezetői engedély legalább 1, legfeljebb 12 hónapra kerül bevonásra, ismételt ittas vezetés miatt viszont 1-3 évre vonják be a sofőr jogosítványát és 1000-

tól 2000 leváig terjedő büntetést szabnak ki rá.

Aki megtagadja a szonda megfűzésát vagy a vérvételt, annak 12-18 hónapra elveszik a jogosítványát. 1,2 ezreléknél magasabb véralkoholszint esetén a Büntető Törvénykönyv kerül alkalmazásra, amely szerint akár 1 év börtönbüntetés is kiszabható.

Gyorshajításért a legmagasabb büntetés 250 leva és a jogosítvány 3 hónapra történő bevonása, ha a vezető 51 km/h-nál többel lépte túl a megengedett sebességet lakott területen, a 10km/h-s sebességtúllépésért és a buszsávban való haladásért 10 leva büntetést kell fizetni. Az 50 leva alatti büntetések ellen nem lehet fellebbezni. A kisebb vétségekért a rendőrök helyszíni bírságot is beszedhetnek.

Поточе

Поточе блика, извира
самичко в китна горица
и тихичко се провира
между зелена тревица.

Върви поточе игриво
край бърдо пусто и голо,
другарче стига шумливо,
че слиза бързо надолу.

И сляга двете тогава
студена бистра водица,
и рукна тозчас надолу
дълбока буйна речица.

Цанко Церковски

Наша маца

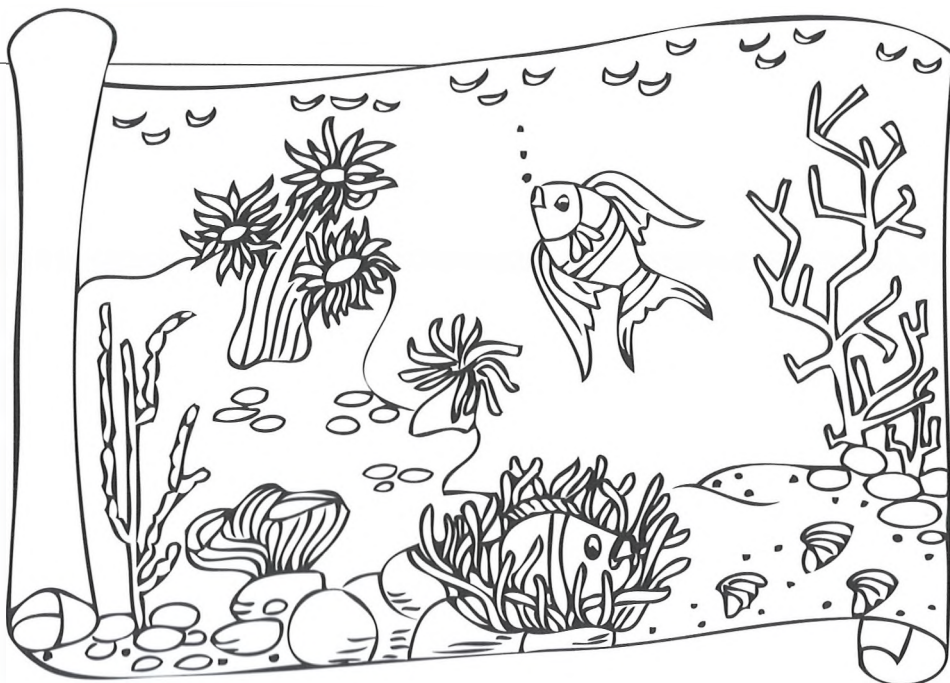
»Мацо, мацо, де така
ходиш с четири крака?«
– Ходя, ходя в тъмнина,
диря мишки за храна.
Гледам мишленце да хвана -
гладни рожби да нахраня.
»Мацо, мацо, зла си ти!
Слушай – по-добра бъди.«
– Не, аз мишките не желя,
че те гризят кашкавала
и луканките, и хляба...
затуй котка в къщи трябва!

Гео Милев

По жетва

Сладкопойна
чучулига
над полето
се издига
и с разперени крилца
литна долу над селца.
До градинки
се снишава,
под къщята приближава,
на орачи с ясен глас
дума миличко тогаз:
– Хей, орачи
работливи,
погледнете
ваште ниви,
клас навел е стъбълца,
пълен с хубави зрънца.

Цоньо Калчев

ГОЛЯМА ВОЕННА ФЛОТА ФИЛМ С БРУС УАЙЛС И ЛИВ ТАЙЛЪР		ПРАБЪЛТАР- СКА ТИПЛА АФРИКАНСКА ЕТНИЧЕСКА ГРУПА		ЗОДИАКАЛЕН ЗНАК ПРОТОК МЕЖДУ ЕВ- РОПА И АЗИЯ		ДЪРЖАВА ОТ ОНД ГРИЖА БОЛКА-РАЗГ.		ИЗВЕСТНА ЧЕРНОКОЖА МАНЕЖЕНКА (Р.1970)
ЛОСТ ЗА ЗАДВИЖВАНЕ НА МОТОР СПОРТНО НАРУШЕНИЕ								
			ФР. АКТРИСА "БУЛЕВАРДЪТ НА РОМА" СТИХ ЗА ВЪЗХВАЛА					
СЪЗДАТЕЛ НА ФРЕНСКА МОДНА КЪЩА ОТ 1948 Г. ЛЕКА ЛЯТ- НА ОБУВКА					КНИГА ОТ ПОРЕДИЦА ЛЮБИТЕЛ, ДИЛЕТАНТ			
						Г-НЯ НА ЪП- ТОН СИНКЛЕР ОТ "ПЕТРОЛ"		
						ТЕАТРАЛЕН СЪСТАВ		
ПУБЛИЦИСТ. ТВОРБА	ПРОЗВИЩЕ НА ГЕОРГИ КАЛОЯНЧЕВ МАРКА ФРЕНСКИ АВТОМОБИЛ							МАТЕРИАЛ ЗА ОПАКОВКА
			ЗАКРИТО СТРЕЛБИЩЕ ПЪТЕЛИС ОТ ИВАН ВАЗОВ				НАША ПОП ГРУПА "ОБИЧАМ"	
СПОРТЕН ТИМ		БЕЗВЪЗ- ДУШНО ПРОС- ТРАНСТВО ГРАД В СЕВЕ- РОЗАП. ТУР- ЦИЯ, В АЗИЯ						
					НАША БАНКА (ИНИЦ.) СТОЛИЦА НА АЗЕР- БАЙДЖАН			
КОРАБНО КОРМИЛО ЗАРЬКА				ВОЙНИШКИ СЪД ЗА ХРАНА СТИХОСЪБИР- КА ОТ БЛАГА ДИМИТРОВА				
						АНГЛИЙСКО ПИВО МЯРКА ЗА ЗЕМНА ПЛОЩ		
МОСТОВО СЪОРЪЖЕНИЕ Г-НЯ В ЕДНОИМ. РОМАН НА Л.ТОЛСТОЙ								
			СМЕЛОСТ РЕ- ШИТЕЛНОСТ					

1 юли

Свети Врач

Свети Врач е народен празник на всички лечители, врачки, баячки и билкари. Свързан е с вярата в светите лечители Кузма и Дамян. На този ден жените не работят, за да не се разболе човек от семейството или домашните животни. Всички врачки и баячки изнасят набраните на Еньовден билки и ги сортират коя билка за коя болест се употребява.

5 юли

Летен Атанасовден

Празник, свързан с началото на жътвата в планинските райони. Вярва се, че на този ден св. Атанас »облича кожата си и ходи при бога да моли за зима, тъй като лятото вече се е преполовило.« Обикновено пръв за жътва най-възрастният и опитен жътвар, който има »лска ръка«. В западните краища св. Атанас се почита като патрон на орачите, а в Източна България се извършват обичаите против суша Пенеруда и Герман.

20 юли

Илинден

Това е един от празниците за предпазване от гръм и градушка. Според народното вярване св. Илия властва над светкавиците и гръмотевиците. Той обикаля небето със златна колесница с цел да убие ламята, която пасе жи-

тата. Св. Илия хвърля по нея огнени стрели – гръмотевици и светкавици. Ако има само светкавици, тогава хората казват, че това е огън, който излиза от ноздрите на конете, впрегнати в колесницата. Ако хората не го почитат, ако не му заколят курбан, светецът може да заключи небесната влага и три години да не пусне дъжд на земята. Затова на Илинден обикновено се коли голямо мъжко животно – бик, вол или овен. Със светена вода той ръси наоколо, за да няма суша през лятото. Във всеки дом по традиция се коли най-старият петел на небесния светец.

27 юли

Пантелей

(Пантелей пътник, Воден Пантелей)

Народен празник, свързан с поверието, че на този ден може да се случат лоши работи, ако не се спазва обичаят. Жените не работят, слепи и болни посещават лековити извори и обричат курбани за здраве. Празнува се за предпазване от порои и наводнения. На този ден също празнуват врачките и баячките, защото Св. Пантелей бил велик лечител на всички болести.

1 август

Макавей

Това е първият от дванадесетте Макавееви дни. Всеки един от тези дни се

нарича на месец от годината, като се започва от септември да гадаят за времето през годината. Вярва се, че каквото е времето на даден ден, такова ще бъде и през наречения му месец.

6 август

Преображение Господне

Според народното вярване през нощта срещу Преображение на небето са появява и отваря Божата порта и Господ се явява. Когато човек няма грехове, той може да види тези порти и каквото поиска, Господ му го дава. Подобно вярване съществува и на Богоявление. На тоя ден не се яде грозде. Първо гроздето се носи в черквата, прекадява се от свещеника, разнася се по домовете и тогава може да се яде.

15 август

Голяма Богородица

(Успение Богородично, Успение на Пресвета Богородица, Голяма черква)

Денят се празнува в чест на св. Богородица, която е покровителка на семейното огнище, на майчинството и жените. Раздават се осветени в църква, от първите плодове за сезона, обредни хлябове за здраве. На места се колят курбани и се правят сборове. В Търновският край деня се празнува за здраве на воловете, както на Власовден на други места.

Маслини с ориз

Продукти: 1 чаша ориз, 1 чаша олио, 3 глави лук, сол, 150 г маслини, черен пипер, магданоз

Приготвяне: Ситно нарязания лук се изпържете в сгорещеното олио, посолете го. Добавете почистения и измит ориз, запържете и него. Залейте го с 3 чаши вода. Когато оризът поври към него прибавете маслините и го оставете да ври. Посолете чистието с черен пипер и магданоз.

Вместо да варите ориза и маслините, може да ги изсипете в тавичка и да запечете ястието във фурната.

Ястието може да се сервира хе само като основно ястие, но и като гарнитура.

Olajbogyós rizs

Hozzávalók: 1 csésze rizs, 1 csésze olaj, 3 fej hagyma, só, 15 dkg fekete olíva bogyó, bors, petrezselyem

Elkészítés: Az apróra vágott hagymát forró olajon megpírtjuk és megsózzuk. Hozzáadjuk a megmosott rizst, és miután azt is megpírtottuk, felöntjük 3 csésze vízzel. Amikor a rizs félig megfőtt, hozzáadjuk az olajbogyót és puhára főzzük. Megszórjuk feketeborssal és petrezselyemmel.

A főzés helyett az ételt sütőben is elkészíthetjük.

Az ételt nem csak külön fogásként tálalhatjuk, hanem köretnek is.

Програмата

Български културен дом

•• Program

Bolgar Művelődési Ház

м е с е ц с е п т е м в р и 2 0 0 7 г . •• 2 0 0 7 . s z e p t e m b e r

- 19 сряда 18.00 **Киноклуб »Матриархат«** – Един поклон на сценариста Георги Мишев и режисьора Людмил Кирков пред женското начало, сила и виталност, без които животът просто е невъзможен. В главните роли: Невена Коканова, Катя Паскалева, Георги Георгиев-Гец, Павел Попандов
- 22 събота 18.00 **Ден на независимостта на България**
Галаконцерт по случай 170 години от рождението на Апостола на свободата – **Васил Левски**
- 26 сряда 18.00 **Литературно кафене** – Вечер, посветена на живота и творчеството на Яворов

- 19., szerda 18.00 **Filmklub** – Matriarhat
- 22., szombat 18.00 **Bulgária függetlenségének napja**
Gálakoncert Vaszil Levszki, a szabadság apostola születésének 170. évfordulója tiszteletére
- 26., szerda 18.00 **Irodalmi Kávéház** – Pejo Javorov élete és munkássága

- 3 сряда 17.00 **Театрално ателие** – Малко театро
- 10 сряда 18.00 **Киноклуб »Опасен чар«** – Създаден по действителен случай, филмът преплита напрегнат сюжет, хумор и приключенско начало. В главните роли: Тодор Колев, Невена Коканова, Татяна Лолова, Петър Слабаков.
- 17 сряда 18.00 **Литературно кафене** – Вечер посветена на творчеството на Димитър Димов
- 24 сряда 18.00 **Творчески клуб**
- 31 сряда 18.00 **Етнографски клуб**

- 3., szerda 17.00 **Malko Teatro Színházi Műhely**
- 10., szerda 18.00 **Filmklub** – Opaszen csar
- 17., szerda 18.00 **Irodalmi Kávéház** – Dimitar Dimov élete és munkássága
- 24., szerda 18.00 **Alkotók Klubja**
- 31., szerda 18.00 **Néprajzi Klub**

Állandó programok

kedd, 17.00
bolgárnépdal-oktatás

szerda 17.30
a Zornica Hagyomány-
őrző Csoport próbája

péntek 17.00
Roszica Néptánc-
együttes próbája

**minden hónap
első szerdája, 10.00**
Nyugdíjasklub

в а ж н и а д р е с и •• к ö з é r d e k ű c í m e k

**Magyarországi Bolgárok
Egyesülete**
1097 Budapest, Vágóhid u. 62.
tel.: 216-6560

**Bolgar Országos
Önkormányzat**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

**Fővárosi Bolgar
Önkormányzat**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

**Pest Megyei Bolgar
Önkormányzat**
1052 Budapest, Városház u. 7.
Levél cím:
1364 Budapest, Pf. 112

**Bolgar Köztársaság
Nagykövetsége**
1062 Budapest,
Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

**Szent Cirill és Szent Metód
Bolgar Pravoszláv Templom**
1097 Budapest, Vágóhid u. 15.
tel.: 215-0039

**Bolgar Nyelvoktató
Kisebbségi Iskola**
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

**Hriszto Botev Bolgar-Magyar
Általános Iskola és
Gimnázium**
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgar Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Carevec Étterem
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-1797

Hotel Rila
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-1621